

#watisdat?

#watisdat?

Hoe weet je wat iets is als er geen tekstbordje bij te vinden is in een museum? Er staan duizenden voorwerpen in het Rijksmuseum van Oudheden, maar zonder hulp is het vaak lastig om te weten wat iets is en waar het voor gebruikt is.

Tijdens dit spel gaan jullie dat zelf proberen te bedenken voor een voorwerp uit de collectie van het museum. Wie heeft er gelijk? Of wie kwam er met het meest originele idee? Veel plezier!

Vorbereiding

- Wijs een spelleider aan: de spelleider bepaalt wanneer de informatie over het voorwerp (p.4) gelezen wordt en wie de beurt krijgt om iets te vertellen.
  - Zorg dat de spelleider een horloge of stopwatch heeft.
  - Zet de afbeelding van het voorwerp (p.1) klaar op een scherm of print het uit.
  - Leg voor iedereen een vel papier en een potlood of pen klaar.
-

#watisdat?

Spelverloop

- 1 Jullie gaan met elkaar naar een voorwerp uit het Rijksmuseum van Oudheden kijken. Samen zoeken jullie antwoord op de vragen: Wat is het? Waar is het voor gebruikt?
- 2 Iedereen kijkt een minuut in stilte naar het voorwerp.
- 3 Iedereen schrijft vervolgens zelf een theorie over het voorwerp op het papier: wat is het en waar is het voor gebruikt. Iedereen moet ook uit kunnen leggen waarom hij of zij dat denkt.
- 4 Nu mag iedereen zijn of haar eigen theorie voorlezen.
- 5 Maar wat is het? De spelleider leest nu voor wat het voorwerp van de afbeelding is. Had iemand het goed? Waren er grote verschillen tussen jullie theorieën? Praat daar met elkaar over.

En dan?

- 6 Nu jullie weten wat het is kunnen jullie een 'reconstructietekening' maken: teken het voorwerp na in een situatie waarin het in de oudheid gebruikt werd. Stuur jullie tekeningen digitaal op naar educatie@rmo.nl. We zijn benieuwd!
- 7 Zoek met elkaar het voorwerp op door via Google Maps in Street View het Rijksmuseum van Oudheden te bezoeken. Een digitale routebeschrijving vinden jullie bij de informatie over het voorwerp.

#watisdat?

Mal voor een olielamp 70 – 105 n. Chr.

Informatie

Wat je hier ziet is een **mal**. Een mal is **een gietvorm**. Deze mal werd door de Romeinen gebruikt bij het maken van olielampen. Rechts naast de mal staan op dezelfde hoogte in de vitrine (te zien in Street View) vier voorbeelden van zulke olielampen. In deze mal werd alleen de bovenste helft van een olielamp gemaakt. Je had een tweede mal nodig voor de onderste helft.

De olielampen werden gemaakt door natte klei in de mallen te drukken. Daarna liet men beide helften drogen en dan werden ze uit de mal gehaald. Vervolgens werden er gaatjes in gemaakt: één voor het bijvullen van de olie en één om de lont in te doen. Soms werd er ook een handvat aan de olielamp gemaakt. Vervolgens werden de helften aan elkaar gezet. Tenslotte werd de lamp gebakken in een oven.

Klei was goedkoop en door dit soort mallen te gebruiken kon je in korte tijd veel olielampen maken. Ze waren dan ook niet erg duur en er zijn er veel van gevonden door archeologen. Deze mal is gevonden in de buurt van Nijmegen (De Holdeurn), waar op een groot industrieel complex in grote ovens onder andere dit soort olielampen werden gemaakt.

Street View

Ga naar Google Maps en zoek het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden. Plaats het gele poppetje voor Street View in de centrale hal van het museum. Rechts in beeld staan 0, 1 en 2. Klik op de **2** om naar de tweede verdieping te gaan.

Ga langs de ronde glazen lift door het witte poortje zonder deuren. Je staat nu in een zaal met Romeinse helmen. Ga naar links en loop langs de twee tv schermen de volgende zaal in.

Achterin deze zaal zijn twee vitrines met rode achterwanden zichtbaar, ga naar de rechtse van deze vitrines. De opdracht gaat over het kleine witte voorwerp direct rechts naast de schildering op de achterwand.

Of klik hier.

Tip Gebruik de **+** en **-** om in en uit te zoomen

